

[Stærmose.]

Det er klart, at Arbejdsløsheden er ganske tydeligt bestemt af to Ting, af Kul- og navnlig Jern- og Staal mangelen og ogsaa af de ekstraordinære Krigsarbejders Bortfald. Det er Arbejdsmændene, de kvindelige Arbejdere, Murerarbejdsmændene og Smedene og Maskinarbejderne, der har de stærkeste Stigninger i Ledighed, naar vi sammenligner med samme Tidspunkt sidste Aar, og ogsaa naar vi ser paa Udviklingen i 1945. Det er, naar der tages Hensyn til Baggrunden for denne Arbejdsløshed, meget uheldigt, at man har valgt at ændre i de Retninger, som her er foreslaet, paa det nuværende Tidspunkt.

Jeg tror, det er ved Siden af Virkeligheden, naar man fra visse Sider i denne Debat taler om Landbrugets Arbejdskraftproblemer. Saa vidt vi kan overse det, er der ikke nogen stærk Forbindelse mellem de Ændringer, der træffes med Hensyn til Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring, og Landbrugets Arbejdskraftsituation. Det er ikke Løsarbejdernes Mængde, der har den store Interesse i Forbindelse med Landbrugets Arbejdsordning. Det, der har den store Interesse, er Tilbud paa og Fragang i den unge Arbejdskraft, og saa længe det er saadan, saa bliver Landbrugets Arbejdsordning af en særlig Karakter og maa byde paa Problemer, der, saa vidt vi kan bedømme det, ikke har nogen særlig stærk Forbindelse med det Lovforslag, der er til Behandling.

Maa jeg have Lov at sige i Anledning af det ærede Medlems Hr. Sønderups og ogsaa det ærede Medlem Hr. Jørgens Jørgensens Betragtninger over Landbrugets Arbejdsforhold i Forbindelse med den foreliggende Sag, at vi Sommeren igennem baade her fra denne Talerstol og fra Landboforeningsmøder og i Landboforeningsberetninger har hørt Situationsskildringen om og om igen. Derimod hører vi meget faa Steder noget positivt Forslag til Løsningen af Landbrugets Arbejdskraftproblem. Det tør vist fastslaaes, at det er ikke noget Forslag til en Løsning af Landbrugets særlige Problem paa Arbejdskraftens Omraade, at man her gaar til en Nedsættelse af Arbejdsløshedsforsikringsvilkårene for de unge Arbejdere, for hele Ikke-Forsørgergruppen. Hvis der skal være Mening i Gang paa Gang at beskrive Landbrugets meget alvorlige Arbejdskraftsituation, saa maa vi ogsaa vente, at der kommer et positivt Forslag frem, som virkelig tager Sigte paa Problemet, og som stiler efter en Langtidsløsning.

Jeg kan huske et Møde i Sommer i en østjysk Stationsby, som var arrangeret

mellem Repræsentanter for de østjyske Landboforeninger og Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund. Mødet blev afholdt i Anledning af, at der mange Steder i Østjylland af Arbejdsmændene bliver krævet Priskuranter, der ligger over de Overenskomstsaetser, der er gældende andre Steder i Danmark. Det viste sig ved dette Møde, at Parterne stod over for hinanden paa en meget mærkelig Maade. Arbejdsmandsforbundets Repræsentanter var interesserede i at forhandle og i at komme frem til en Overenskomst og stod i og for sig ikke haardt paa de Overpriser, som vitterligt var gældende i de østjyske Egne. Men Landboforeningsrepræsentanterne kunde ikke komme længere ved det Møde end til at sige: Vi har kun Mandat til at protestere. Saa længe man ikke fremkommer med positive Forslag til Ordning af Arbejdskraftsituationen i Landbruget, og saa længe Landboforeningerne ikke er bedre organiserede, end at man kun kan give Repræsentanterne Mandat til at protestere, er der ikke lyse Udsigter til at faa lagt de Planer, som Lovgivningsmagten kan støtte.

Nej, der er ikke nogen nær Forbindelse imellem Landbrugets Arbejdskraftproblem og det Lovforslag, vi har til Behandling her.

Jeg skal paa nogle ganske enkelte Omraader drage nogle Detailler frem. Der er i Bemærkningerne til § 7 sagt noget om en Kategori af Medlemmer, som udgaar, og man henviser til, at det ikke er naturligt, at disse Medlemmer henføres under en Ordning, der bygger paa forsikringsmæssige Principper. Det er dette sidste principielle Synspunkt, jeg vil angribe med nogle faa Bemærkninger. Det er et Spørgsmaal, om vi frem i Tiden, saadan som Samfundet er indrettet, kan opretholde en Arbejdsløshedsforsikring, der bygger paa et forsikringsmæssigt Princip i den Grad, som det er udtrykt her i Bemærkningerne til § 7. Det er vor Overbevisning, at Arbejdsløshed er en Risiko, som ikke kan beregnes forsikringsmæssigt. Arbejdsløsheden er i det moderne Samfund langt snarere en politisk Risiko end noget som helst andet. Det er ikke en beregnelig Risiko og altsaa ikke en Risiko, paa hvilken man kan anlægge en almindelig forsikringsmæssig Betragtning. Med Hensyn til vor Sygeforsikring er det jo — trods alle Udsving foraarsagede af Epidemier o. lign. — alligevel en nogenlunde matematisk beregnelig Størrelse, vi har at gøre med. Derfor kan der være Mening i, at vi, naar vi skal se paa Sygeforsikringens Fremtid, stadig væk dér bygger meget stærkt paa de forsikringsmæssige Principper. Ved dette Spørgs-